

Ресурсно-аналітичний центр
"СУСПІЛЬСТВО І ДОВКІЛЛЯ"

ЕНЕРГЕТИЧНА ІНТЕНСИВНІСТЬ ЕКОНОМІКИ

ІНДИКАТОРИ
ЗЕЛЕНОГО
ЗРОСТАННЯ

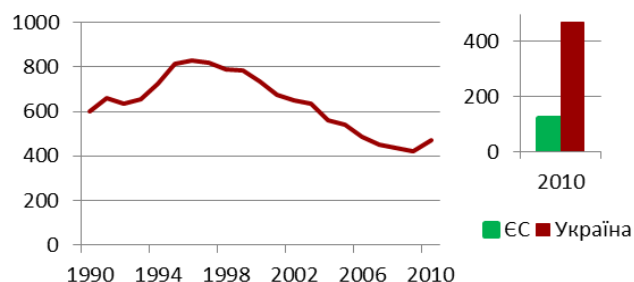
Економіка України має незбалансовану структуру, в якій переважають ресурсоємні галузі із високою енергетичною інтенсивністю виробництва.

Стратегія сталого розвитку «Україна—2020» встановлює **ціль зменшення енергоємності ВВП в 2 рази** (200 кг нафтового еквіваленту на 1000 доларів ВВП)

Збільшення частки відновлювальних джерел енергії **сприятиме енергетичній та екологічній безпеці країни.**

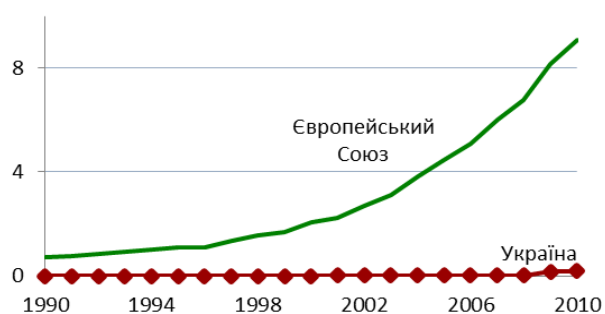
Енергоємність ВВП
(кг нафтового еквіваленту на \$1,000 ВВП за ПКС)

Україна

Джерело: Світовий банк.

Частка електроенергії, виробленої з відновлюваних джерел (за винятком гідроенергетики),
% від усього виробництва

Джерело: Світовий банк.

Це резюме виконане на основі результатів моніторингу за індикаторами зеленого зростання організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР).

Див. повний звіт "На шляху до зеленого зростання: моніторинг прогресу в Україні" (2014) на www.rac.org.ua

© Ресурсно-аналітичний центр "Суспільство і довкілля", 2015.

Протягом останнього десятиріччя в Україні, за винятком 2009 року, спостерігалася динаміка зниження енергоємності ВВП. Зміни енергоємності ВВП у Україні відбуваються на тлі змін у структурі ВВП. При цьому помітні структурні відмінності у порівнянні з країнами ЄС, в яких у ВВП істотно переважає частка третинного сектору (послуг). До 2007 року у ВВП домінувала переробна промисловість. З 2008 переважають інші види економічної діяльності (близько 90 % складають фінансова діяльність, операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям, державне управління).

На національному рівні проводяться регулярні аналізи тенденцій енергетичної інтенсивності, яка, зазвичай, в Україні визначається терміном «енергоємність валового внутрішнього продукту». Прийнята на початку 2015 року Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020» встановлює ціль досягнення енергоємності ВВП до 2020 року у розмірі 0,2 тонни нафтового еквівалента на 1000 доларів ВВП (зниження у майже 2 рази від поточного рівня). Енергоємність валового внутрішнього продукту входить до переліку показників ефективності реалізації державної політики з енергоефективності. Зокрема, Державною цільовою економічною програмою енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010-2015 роки визначено, що зниження «енергоємності валового внутрішнього продукту на 20 відсотків порівняно з 2008 роком» є очікуваним результатом реалізації Програми. Україна значно відстає від цільових значень енергоємності ВВП та за чотири роки виконання Програми (2010-2013) досягла зниження лише на ¼ від визначеного цільового показника енергоємності ВВП на цей період (3,5%). Очевидно, що в період, що залишився до завершення дії Програми (2014-2015 роки), досягти визначених цільових показників не вдасться.

Виробництво електроенергії з відновлюваних джерел як в абсолютних величинах, так і частка від загального виробництва, практично не змінювалось за останні 20 років в Україні. На відміну від ЄС, де цей показник зріс у 2 рази в абсолютних величинах та майже у 10 разів у відносних, виробництво електроенергії з відновлюваних джерел в Україні залишається низьким. Національний план дій з відновлюваної енергетики встановлює цільовий показник частки відновлюваних джерел енергії в електроенергетиці у розмірі 11% до 2020 року (включаючи гідроенергетику). Ця індикативна ціль закріплена для валового кінцевого обсягу споживання електроенергії (Статті 5(1)(а) і 5(3) Директиви 2009/28/ЄС). У 2009 та 2014 роках цей показник становив 7,1% та 7,6% відповідно.

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ ВОЛОДІЄ ЗНАЧНИМ «РЕЗЕРВОМ» ЕНЕРГОЄМНОСТІ ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ ЗЕЛЕНОГО ЗРОСТАННЯ. ЗРОСТАННЯ ЧАСТКИ СФЕРИ ПОСЛУГ ТА НАУКОЄМНИХ ВИРОБНИЦТВ ОДНОЧАСНО З ВПРОВАДЖЕННЯМ ЕФЕКТИВНО ДІЮЧИХ МЕХАНІЗМІВ УПРАВЛІННЯ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯМ СТВОРЯТЬ УМОВИ ДЛЯ СУТТЕВОГО ЗМЕНШЕННЯ ЕНЕРГОЄМНОСТІ ВИРОБНИЦТВА. РОЗВИТОК ВІДНОВЛЮВАЛЬНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ СПРИЯТИМЕ ЗЕЛЕНОМУ ЗРОСТАННЮ.

Зелене зростання – це стимулювання економічного зростання і розвитку з одночасним забезпеченням збереження природних активів і безперебійного надання ними ресурсів та екосистемних послуг, від яких залежить наш добробут (ОЕСР). Концепція зеленого зростання робить наголос на економічному розвитку, тому є актуальною для України сьогодні.

Центральним елементом зеленого зростання є екологічна та ресурсна інтенсивність виробництва та споживання, їх розвиток у часі та просторі, та в рамках окремих секторів. Розвиток у цій сфері можна простежити за допомогою співвідношення між використанням екологічних послуг у виробництві (використання природних ресурсів і сировини, включаючи енергію, утворення забруднюючих речовин) та виробленою продукцією, а також за допомогою виявлення тенденцій розмежування між виробництвом та використанням екологічних послуг.

Енергетична інтенсивність економіки є важливим індикатором сталості розвитку країни. Енергетичні ресурси – основний компонент економіки, і як окремих енергетичний сектор, і як ресурс для інших галузей. Структура енергопостачання та енергоємності економіки країни, а також їх зміни у часі, є ключовими факторами, що визначають екологічність та сталість розвитку країни, а отже і зеленого зростання.

Показниками енергетичної інтенсивності економіки можуть бути використання енергії на одиницю ВВП та душу населення та частка відновлюваних джерел у виробництві електроенергії.